

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA CONTROL SERVICII MEDIA AUDIOVIZUALE
RAPORT DE CONTROL

„TVR Moldova”

I. ALEGERI LOCALE GENERALE DIN 05 NOIEMBRIE 2023

Prin Decizia nr. 278 din 08 septembrie 2023, Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova (în continuare – CA) a dispus controlul privind respectarea prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, vizând reflectarea alegerilor în mass-media, de către serviciile media audiovizuale de televiziune și radiodifuziune sonoră ale căror declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 au fost aprobate de CA.

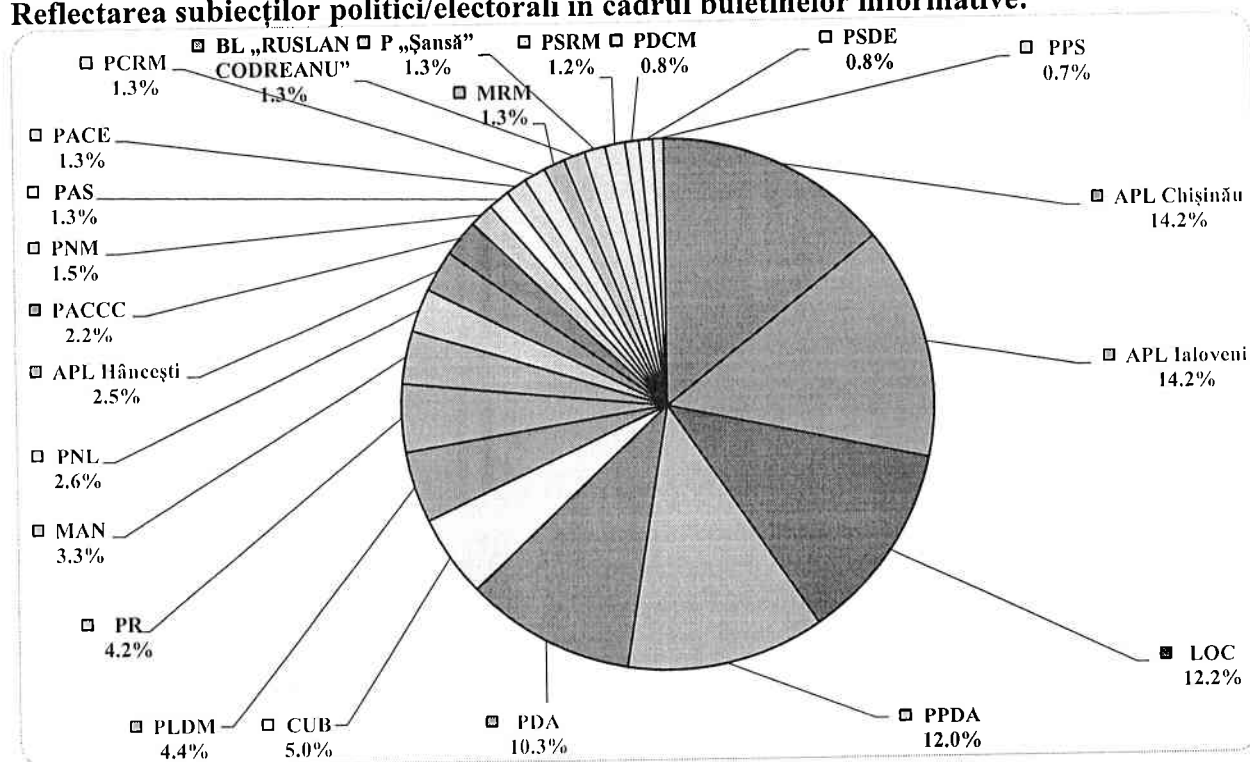
În cadrul controlului a fost supus verificării principalul buletin de știri al zilei din prime-time-ul de seară pentru perioada 25 septembrie - 01 octombrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciului media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) și stocate pe serverul CA.

În perioada 25 septembrie - 01 octombrie 2023, serviciul media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română), 19 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 20 subiecți politici/electorali (partide), 8 candidați desemnați și 12 concurenți electorali, dintre care 8 subiecte au reflectat și activitatea Administrației Publice Chișinău, Ialoveni și Hâncești.

1.1. Subiecți politici/electorali

Reflectarea subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor informative:

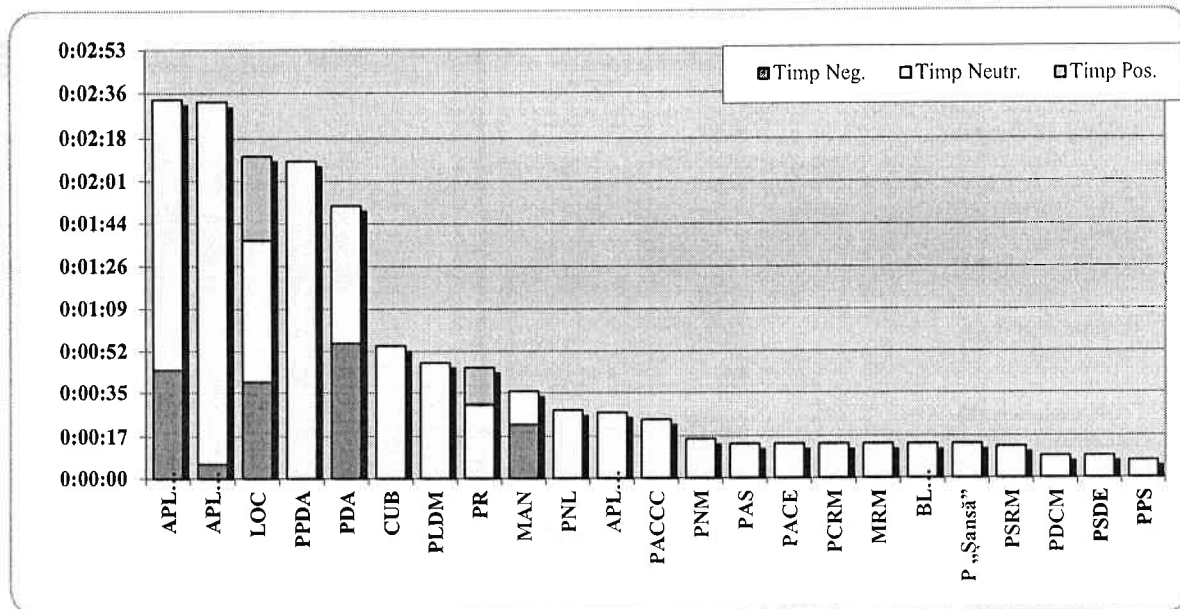

Detaliere:

Nr.	Subiecți politici/electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	APL Chișinău	02 min. 33 sec.	0 sec.	01 min. 49 sec.	44 sec.
2.	APL Ialoveni	02 min. 32 sec.	0 sec.	02 min. 26 sec.	06 sec.
3.	Liga Orașelor și Comunelor (LOC)	02 min. 11 sec.	34 sec.	58 sec.	39 sec.
4.	Platforma Demnitate și Adevăr (PPDA)	02 min. 09 sec.	0 sec.	02 min. 09 sec.	0 sec.
5.	Partidul „Democrația Acasă” (PDA)	01 min. 51 sec.	0 sec.	56 sec.	55 sec.
6.	Coaliția pentru Unitate și Bunăstare (CUB)	54 sec.	0 sec.	54 sec.	0 sec.
7.	Partidul Liberal Democrat din Moldova (PLDM)	47 sec.	0 sec.	47 sec.	0 sec.
8.	Partidul Renaștere (PR)	45 sec.	15 sec.	30 sec.	0 sec.
9.	Mișcarea Alternativă Națională (MAN)	35 sec.	0 sec.	13 sec.	22 sec.
10.	Partidul Național Liberal (PNL)	28 sec.	0 sec.	28 sec.	0 sec.
11.	APL Hâncești	27 sec.	0 sec.	27 sec.	0 sec.
12.	Partidul Acțiunii Comune – Congresul Civic (PACCC)	24 sec.	0 sec.	24 sec.	0 sec.
13.	Partidul Național Moldovenesc (PNM)	16 sec.	0 sec.	16 sec.	0 sec.
14.	Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
15.	Partidul Acasă Construim Europa (PACE)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
16.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
17.	Mișcarea „Respect Moldova” (MRM)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
18.	BL „RUSLAN CODREANU”	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
19.	Partidul „Șansă”	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
20.	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM)	13 sec.	0 sec.	13 sec.	0 sec.
21.	Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei (PDCM)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
22.	Partidul Social Democrat European (PSDE)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
23.	Partidul Schimbării (PPS)	07 sec.	0 sec.	07 sec.	0 sec.

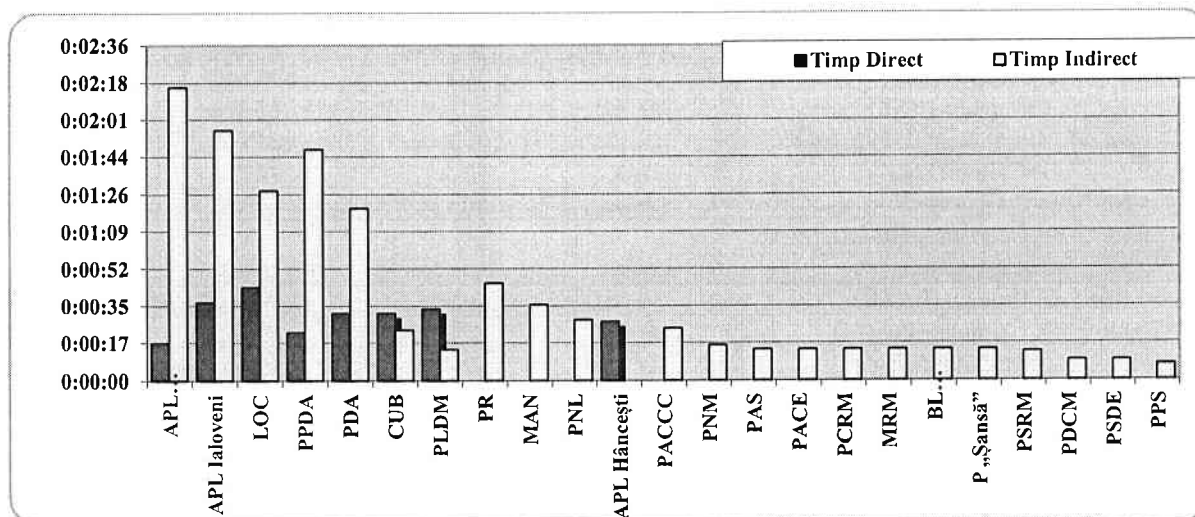
Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 17 min. 54 sec., dintre care de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat APL Chișinău – 14,2% (02 min. 33 sec.) și APL Ialoveni – 14,2% (02 min. 32 sec.), urmați de subiecții politici/electorali LOC – 12,2% (02 min. 11 sec.), PPDA – 12,0% (02 min. 09 sec.) și PDA – 10,3% (01 min. 51 sec.), iar PPS i-a revenit cea mai mică pondere de mediatizare – 0,7% (07 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali:

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția subiecților APL Chișinău, APL Ialoveni, PDA și MAN, care au fost mediatizați neutru și negativ, LOC – neutru, pozitiv și negativ, dar și PR cu reflectare neutră și pozitivă. Conotațiile negative pentru PDA se datorează subiectului în care președintele partidului, Vasile Costiuc, l-a luat la bătaie pe paznicul unui hotel din Chișinău. Conotația negativă pentru subiectul politic/electoral MAN reiese din subiectul în care candidatul desemnat de PPDA – Victor Chironda – l-a acuzat pe edilul capitalei Ion Ceban de șantaj împotriva funcționarilor municipali pentru a-i determina să adere la partidul său – MAN.

Reflectarea directă și indirectă a subiecților politici/electorali:

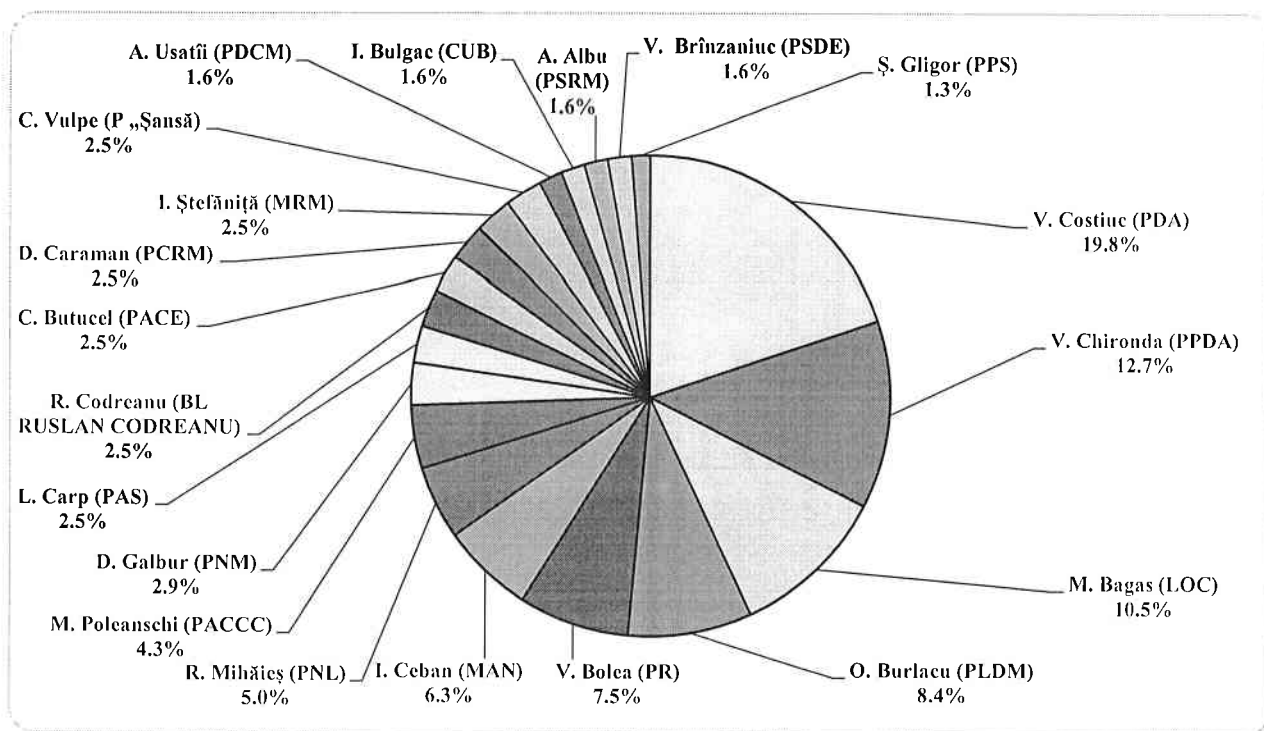

Subiecții politici/electorali APL Chișinău, APL Ialoveni, LOC, PPDA, PDA, CUB și PLDM, au beneficiat de apariții directe și indirecte, APL Hâncești – doar de apariții directe, iar ceilalți subiecți au fost reflectați doar indirect.

1.2. Candidați desemnați/concurenți electorali

Serviciul media audiovizual de televiziune „TVR Moldova” a reflectat activitatea a 8 candidați desemnați și 12 concurenți electorali pentru funcția de Primar al mun. Chișinău.

Reflectarea candidaților desemnați/concurenților electorali la alegerile locale:

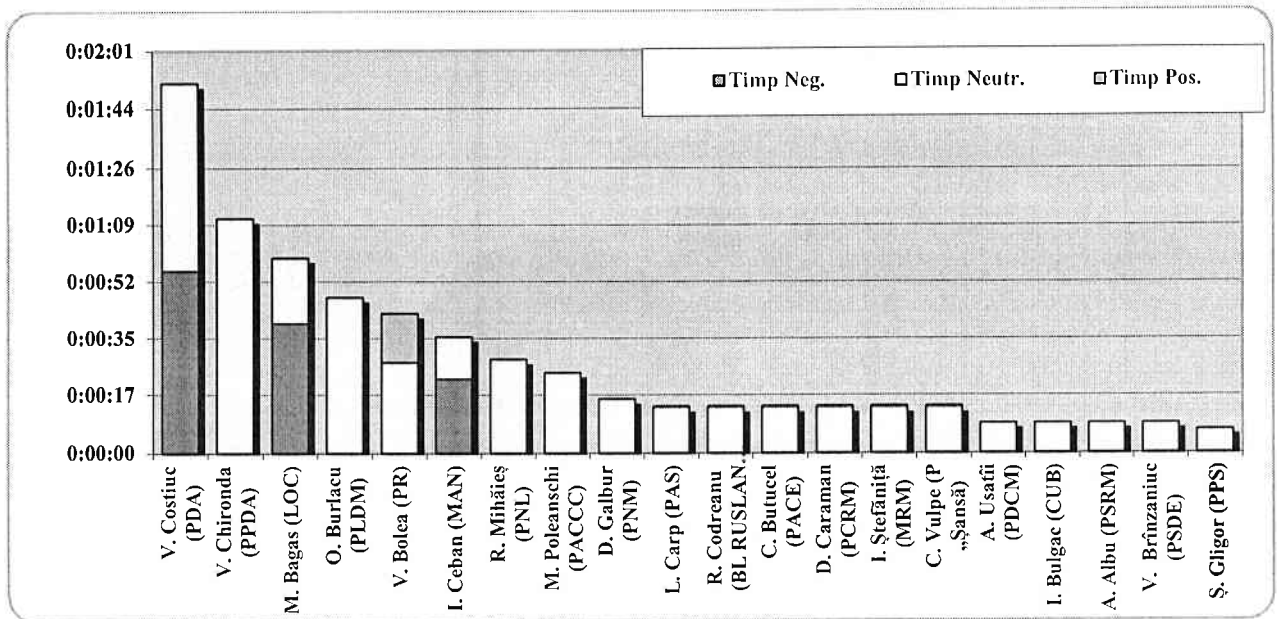

Detalieri:

Nr.	Candidații desemnați/concurenți electorali	Timp total	Conotație		
			pozitivă	neutră	negativă
1.	V. Costiuc (PDA)	01 min. 51 sec.	0 sec.	56 sec.	55 sec.
2.	V. Chironda (PPDA)	01 min. 11 sec.	0 sec.	01 min. 11 sec.	0 sec.
3.	M. Bagas (LOC)	59 sec.	0 sec.	20 sec.	39 sec.
4.	O. Burlacu (PLDM)	47 sec.	0 sec.	47 sec.	0 sec.
5.	V. Bolea (PR)	42 sec.	15 sec.	27 sec.	0 sec.
6.	I. Ceban (MAN)	35 sec.	0 sec.	13 sec.	22 sec.
7.	R. Mihăieș (PNL)	28 sec.	0 sec.	28 sec.	0 sec.
8.	M. Poleanschi (PACCC)	24 sec.	0 sec.	24 sec.	0 sec.
9.	D. Galbur (PNM)	16 sec.	0 sec.	16 sec.	0 sec.
10.	L. Carp (PAS)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
11.	R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
12.	C. Butuceș (PACE)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
13.	D. Caraman (PCRM)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
14.	I. Ștefăniță (MRM)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
15.	C. Vulpe (P „Șansă”)	14 sec.	0 sec.	14 sec.	0 sec.
16.	A. Usatîi (PDCM)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
17.	I. Bulgac (CUB)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
18.	A. Albu (PSRM)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
19.	V. Brînzaniuc (PSDE)	09 sec.	0 sec.	09 sec.	0 sec.
20.	Ș. Gligor (PPS)	07 sec.	0 sec.	07 sec.	0 sec.

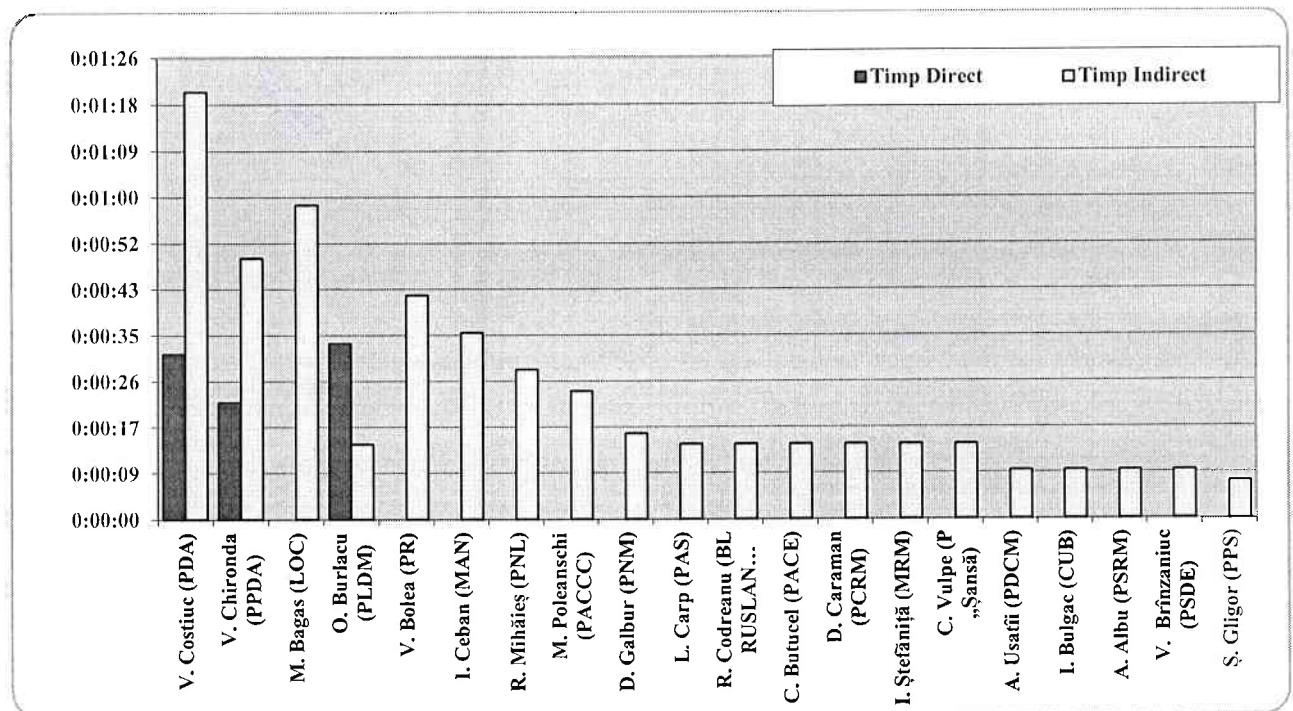
Volumul total de timp acordat candidaților desemnați/concurenților electorali a constituit 09 min. 20 sec. Datele diagramei în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați/concurenților electorali atestă că de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat concurentul electoral V. Costiuc (PDA) – cu 19,8% (01 min. 51 sec.), urmat de V. Chironda (PPDA) – cu 12,7% (01 min 11 sec.) și candidatul desemnat M. Bagas (LOC) cu 10,5% (59 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare a beneficiat candidatul desemnat Ș. Gligor (PPS) cu 1,3% (07 sec.).

Conotația reflectării candidaților desemnați/concurenților electorali:

Conotația reflectării celor 20 candidați desemnați/concurenți electorali a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția concurentului electoral V. Costiuc (PDA) și candidaților desemnați M. Bagas (LOC) și I. Ceban (MAN), care au fost reflectați și negativ, precum și a candidatului V. Bolea (PR) care a avut conotații neutre și pozitive. Conotațiile negative pentru V. Costiuc (PDA) se datorează subiectului în care acesta l-a agresat pe paznicul unui hotel din Chișinău. Conotația negativă pentru candidatul desemnat I. Ceban (MAN) reiese din subiectul în care Victor Chironda (PPDA) l-a acuzat pe Ion Ceban (MAN) de șantaj împotriva funcționarilor municipali pentru a-i determina să adere la partidul său. Candidatul desemnat M. Bagas (LOC) a fost reflectat neutru și negativ din cauza subiectelor care au vizat arestarea sa.

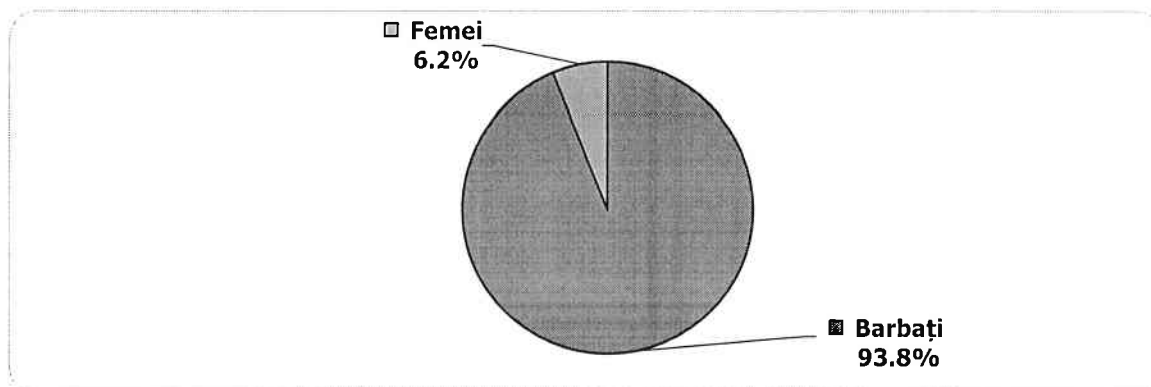
Reflectarea directă și indirectă a candidaților desemnați/concurenților electorali:

Din cei 20 de candidați desemnați/concurenți electorali reflectați, de intervenții directe și apariții indirecte au beneficiat concurenții electorali: V. Costiuc (PDA) și V. Chironda (PPDA), precum

și candidatul desemnat O. Burlacu (PLDM), iar ceilalți candidați desemnați au beneficiat doar de apariții indirecte.

1.3 Categoria gender (masculin/feminin):

Datele diagramei atestă o pondere mai mare a bărbaților – 93,8% (12 min. 42 sec.), iar cota femeilor a fost egală cu 6,2% (50 sec.).

II. ACCESUL PERSOANELOR CU DEFICIENȚE DE AUZ ȘI VĂZ LA SERVICIILE DE PROGRAME AUDIOVIZUALE CU CARACTER ELECTORAL

Serviciul media de televiziune „TVR Moldova” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a buletinelor de știri de la ora 18:00.

Direcția control servicii media audiovizuale